

בעזרת השם יתברך

גליון # 19 - חודש ניסן תשס"ב

ארגון עולמי לגלות מי הארמילוס שילחם נגד מלך המשיח ויאמר משיחכם אני – אני הוא אלהיכם ומטעה אותם ומיד הם מאמינים בו וממליכים אותו מחז"ל ש"ס בבלי ירושלמי ומדרשים, זוהר הקדוש תיקונים וספרי הראשונים, ומספרי מוסר וספרי ח"ן מגדולי האחרונים וספרי תלמידי הבעל שם טוב זצלה"ה עיה"ק טבריה תובב"א

**מי הוא השטן הארמילוס?
ומה מעשיו? – מה יעשה הארמילוס
בירושלים עיה"ק? ולמה הארמילוס יגיד
שהוא המשיח ואני ה' אלוקיכם?
ספר עץ הדעת טוב - פרשת וישלח**

**יִתְּצֵבוּ מַלְכֵי אֶרֶץ וְכוּ' נֹא עֵתָה הִצִּילֵנִי נֹא
מִיַּד עֲשׂוּ הוּא אַרְמִילוֹס הַרְשַׁע מֵאֲדוֹם שִׁיהְרוּג
אֶת מֹשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף.**

פרשת וישלח:

וישלח יעקב מלאכים וכו' בפסוק הזה באו הרבה יתורים כמו שית' והנה אם נפרשם ע"ד רז"ל שאמרו כי עליו נאמר מחזיק באזני כלב וכו' יהיה פירושו כך כי הכתוב מתרעם על יעקב כי הלא היה בא מן ארם נהרים בצפונה של ארץ כנען וארץ כנען בצפונה של ארץ אדום הנק' ארץ תימן וארץ הנגב כמ"ש עמלק יושב בארץ הנגב ואמנם גה אחר שיבא אל מקום יצחק אביו הלל, היא בבאר שבע הנה עשו היה ברחוק ממנו לצד הדרום ולא היה מוכרח לפגוע בו כלל כי עשו היה לפניו בדרום והוא לאחריו בצפון א"כ למה נתיירא ממנו ובא להחזיק באזני כלב וזה התרעומת רמ"ז במ"ש לפניו וגם במ"ש ארצה שעיר שדה אדום הנודעת כי לפניו של יעקב הית' כנז':

או יראה כי אדרב' הכתוב בא לתת התנצלו' על יעקב למה החזיק באזני כלב ועוד אחרת כי כבר הב"ה הבעיחו בלכתו לחרן בפ' ויצא בחלום הסולם והנה אנכי עמך כי לא אעזבך וכו' גם בצאתו מחרן כמ"ש שוב אל ארץ אבותך וכו' וכאשר הוא עצמו בתפל"ז הזכיר ה' האומר אלי שוב לארצך וכו' וא"כ איך ויירא יעקב מאד וגם שלח מלאכים לפניו, לז"א דע כי הסיב' אשר וישלח יעקב מלאכים וזה יובן בהקדמת רז"ל על ענין שמואל שהב"ה עצמו צוהו עגלת בקר תקח בידך דהיכא דשכיח הזיקא אסור לסמוך על הנס והודיענו כי גם כאן שכיח הזיקא והזקים רבים, הא' הוא להיותו לפניו ואפשר כי יצא' לקראתו להורגו כמו שכך היה הדיבור בפועל לכן הקדים לשאול בשלומו אולי יתפייס, שנית כי הנה נק' עשו הידוע לכל כי ע"כ ויקראו הכל את שמו עשו עשוי ומושלם ומזורז לכל הרשעיות כי זה יורה היותו אדמוני וכאדרת שער וז"ש אל עשו, גם שלישית כי הרי הוא אחיו וראוי הוא להקדים לו שלום בבואו מארץ רחוקה אחר זמן רב מאד, ד' כי גם שהיתה קצת שנאה בין יצחק וישמעאל היו משתי אמהות אבל יעקב ועשו אחים מאב ואם ולא עוד אלא שהיו תאומים מן הבען ואין אחוה גמורה כזאת ועכ"ז נהג עמו יעקב כזר גמור כמ"ש ויעקבני זה פעמים וכו' אשר לסיבה זו וישעום משו את יעקב והדין עמו כפי דרך העולם ומן הראוי שיקדים לו שלום ויבקש ממנו מחילה, ה' כי אם עדיין היה עשו עם אביו לא היה מתירא ממנו כנודע כי עשו היה מכבד מאד את אביו וכמ"ש יקרבו ימי אבל וכו' אך עתה כבר הלך אל ארצה שעיר כנודע שגם שלא נכתבה הליכתו עד סוף פרשה זו אין מוקדם ומאוחר בתורה כי בקחת יעקב את הבכורה והברכה ידע כי הוא. העתיד לירש את ארץ כנען כמ"ש ויתן לך את ברכת אברהם לך וכו' לרשתך וכו' אז וילך אל ארץ מפני יעקב אחיו אם מפני שטר חוב שעליו וכו' ואם מפני הבושה כנז' לרז"ל, והגם כי עשו אמר יקרבו ימי אבל אבי וכו' עכ"ז נתיירא לפי שנתרחק מן אביו וילך לארצה שעיר ולכן יצערך להשלים עתה עמו, ו' כי הלא היא שדה אדום כלו' כי אם היה גר שם. בארץ ההיא לא היה בו כ"כ אומץ לבב אמנם תחילה היתה נק' ארצה שעיר ואח"כ כבש אותה ונק' על שמו שדה אדום כי נלחם עם שעיר ולכן שינה את. שמה מן ארץ וקראה שדה כי דרך המלחמה היא בשדה מחוץ לעיר כמ"ש המכה את מדין בשדה מואב וכראו' עצמו מלך גדול ועלה על דעתו להרוג אחיו ובפרע כי כך אמר לו יצחק והיה כאשר תריד ופרקת עולו וכו' גם כתיב ולאום מלאום יאמץ ודרשו רז"ל כשזה נופל זה קם וכו' א"כ כבר קם עשו אם במלכות ואם שנתקיים בו הנה משמני הארץ יהיה מושבך א"כ ח"ו יפול יעקב בידו לכן נתיירא מאד מכל ששה הסיבו' הנז' ולכן נתייעץ בלבו לשלוח אותם המלאכים ולא סמך על הנס דשכיחי הרבה נזיקים כנז' אמנם צריך לשתף עם הנס דברים טבעיים הלא הם שליחו' מלאכים ודורון ותפילה כנז' לרז"ל וכמו שית' עעמם א' לאחד, הא' היא במ"ש לפניו יראה כי לא רצה להתאחר עד יבא אל אביו בארה שבע ואח"כ ישלים עמו כי באולי יצא עשו לקראתו כנ"ל אבל שלחם לפניו כלו' ערם שהוא ילך שם ויתראו פעם בפעם ויתרכך לב עשו כמעט כדי שאח"כ יתראו יחד נתמעטה השנאה מאד ובקצת תחנוני' יתרצה אליו לגמרי, והנה התחכם לשלוח לו מלאכים ממש ולא אנשים כדי שהם יכירו באמת תוכן תוכיות לבו בדברם אליו אם לבבו שלם ואולי עדיין נוער איבה וז"ש מלאכי' ולהורו' כי מלאכים היא כפשוטה ואינה מושאלת לז"א לפניו כי סמך ליה אמר ויקרא שם ההמקום ההוא מחנים שהם ב' מחנות המחנה האחד של מלאכי חוץ

לארץ שהניחם לאחוריו ומחנה ב' מלאכי ארץ יש' שהיו באים לפניו לצד פניו כי הוא היה נכנס לארץ יש' ומאותם המלאכים שלפניו שלח אל עשו, גם רמז כי מה שבעת יעקב לשלוח אל עשו ולא חשש אל מ"ש הכתוב מחזיק באזני כלב כנ"ל לפי שראה כי עתה באו לפניו המלאכים אל ארץ יש' להקביל פניו ועדיין יעקב היה מעבר לירדן א"כ זה יורה שבא ללותו ולשומרו עד שיכנס לא"י עד הגיעו לבאר שבע מגורי אביו ובזה לא נתיירא מן עשו כי הרי המלאכים ישמרוהו עד שיבוא אל אביו ומאז ואילך היה בעוח על מ"ש טשו יקרבו ימי אבל אבי ואח"כ ואהרגה וכו':

ויצו אותם וכו' מ"ש לאמר וכה תאמרון הם אמרו' כפילות והענין כי לא אמירה בלבד היתה אלא ויצו אותם צוואה גמורה שיזדרזו לאמר לעשו כסדר הזה עצמו ולא די שהתחלת דבריהן תהיה מן יכה אמר עבדך יעקב אלא תחילת דיברן תהיה כך הוא ציונו לאמר כך כה תאמרון לאדוני כה אמר עבדך וכו' וז"ש לאמר כה תאמרון כי התחלת דבריהם תהיה מן כה תאמרון וזה להראות לו גודל הכנעתו לפניו כדי להעביר שנאתו ולזה לא אמר לאמר כה אמר או ויצו אותם כה תאמרון כה אמר, גם זרזם כי לא יוסיפו על דבריו. מפני הכבוד ויאמרו לעשו כה אמר אדוננו יעקב עבדך בדרך שאמרו השבעים ליוסף כה אמר עבדך אבי וגם זה להורות גודל הכנעתו לפניו:

ואמנם כל הדברים האלו הם להסיר מלבו מחשבותיו א' לאחת כי הנה ישטום אותו על הברכות שלקח ממנו ולזה הודיעו כי ברכותיו של עשו נתקיימו ולא של יעקב כי הרי נתקיימה הנה משמני הארץ יהיה מושבך וזה רמז במלת לאמר:

יר' שאמרו לו ענין הנז' והוא ארצה שער שדה אדום שלקחה לו אבל כה תאמרון היא מ"ש אח"כ כה אמר עבדך יעקב גם מ"ש ואת אחיך תעבוד אדרבה אתה מלך על שדה אדום ואני עבדך וז"ש כה אמר עבדך יעקב והרי נתקיים ופרקת עולו מעל צוארך, ואמנם אני לא נתקיימו ברכותי כלל כי מ"ש לי הוה גביר לאחיך אדרבה אני עבדך וז"ש כה אמר עבדך יעקב, ומ"ש יעבדוך עמים אדרבה אפי' עם לבן שהוא חמי ודרך אבות הבנות להטיב עם חתניו לוקחי בנותיו ולתת להם עושר ונכסים וכבוד אבל אני גרתי אצלו כגר גמור רועה צאנו בחנם והייתי ביום אכלני חורב וכו' ואף זה לא היה זמן מועט כי ואחר עד עתה זמן רב וכמ"ש זה לי עשריה שנה וכו' גם מ"ש לי ויתן לך מעל השמים ומשמני הארץ שהיא ארץ כנען לא נתקיי' כי לא היו לי שדות וארצות רק:

ויהי לי שור וחמור בעלי חיים ולא גדולי קרקע ולמעע אפי' זה בעיניו הזכירן בלשון יחיד שור וחמור וכו' גה לא הזכיר כל המינים של בעלי חיים שהיו לו כי הרי היו לו גמלים ולא הזכירן גם עזים וכבשים כללן יחד בשם צאן גם זהב וכסף ושמלות לא הזכירן כדרך שכתוב ואברם כבד מאוד וכו' כדי שלא להשביע עינו 'של אותו רשע, ואל תחשדני כי אדרבא מה שאני אומר ויהי לי שור וכו' הוא להודיעך כבוד עשרו כי יש לי כל מיני בעלי חיים ועבדים וכו' להתגדל בעינך אלא בסתר דברתי בלשון הגדה של חכמה בהעלה וז"ש ואשלחה להגיד לאדוני כי איש חכם אתה ובודאי שתבין כי אלו כוונתי להתגדל בעינך אדרבה תוסיף שנאה על שנאה אלא כוונתי להשתעבד לך ולהמעיע מעלתי לפניך כי ע"י כן אמצא חן בעינך להעביר שנאתך וז"ש למען אמצא חן בעינך:

או יראה עם לבן גרתי וכו' התנצל לבל יאמר עשו אלו מאהבתך אותי היה לך לשלוח לי שליחות זה מאז אחר שלקחת את ברכתי וברחת לחרן ומכיון שאינך מתפייס מעמי אלא עתה בבואך אצלי אין זה אלא מחמת יראתך אותי לז"א עם לבן גרתי כגר ועבד כנ"ל ומנוחה לא מצאתי כלל לא בראשונה ולא באחרונה כמ"ש הייתי ביום אכלני חורב וקרח וכו' ובאותו הגרות ואחר עד עתה מלהקדים בשלומך כי לא היה לי פנאי כלל עד עתה אשר התחלתי לנוח מעע ויהי לי שור וחמור וכו' ואז ואשלחה להגיד לאדוני, יראה ואשלחה שליחות זה עם מלאכים אלו שכבר יש לי עבדים עתה שאשלחם וגם ואשלחה המנחה הזאת מן המקנה צאן ובקר שיש לי עתה כי בתחלה לא היה בי יכולת לשולחם כי לא היו לי עבדים לשלחם בשליחות אף לא מקנה צאן ובקר ואיך הייתי שולח לך שליחות זה אבל עתה כי ואחר עד עתה שכבר ויהי לי שור וחמור וכו' ואשלחה השליחות והמקנה הזאת וזה להגיד לאדוני דרך העלם והגדה למען אמצא חן בעיניך ע"י כן מש"כ בתחילה שלא הייתי יכול למצוא חן בעיניך כי הייתי ריקם מכל טוב:

או יראה ואשלחה וכו' אל תאמר והרי ענין שנאתי היא משטמת הלב בסתר ולא בגלוי מפני הכבוד כי סוף אנשים אחים אנחנו א"כ השליחות הזה ע"י שלוחים הוא פרסום ומתכוין אתה לביישני לז"א ואשלחה וכו' כלו' אילו דברי השליחות היו בגלוי היה כן אבל השליחות הזה הוא בהעלם גדול כי השלוחים עצמן אינם יודעים פירוש דברי השליחות כי שלחתים בהעלם דרך הגדה לאדוני כי הוא יבין כוונת הדברים והשלוחי' עצמן אינם מבינים כלל רק שכוונתי למצוא חן בעיניך לא שאני מתיירא ממך כי דעתך להורגני:

וישובו וכו' אם היו אנשים ממש ה"ל וילכו ויבואו כענין שכתוב במרגלים ולהיותם מלאכים ממש לא הוצרך לכתוב בהן וילכו כי טושים הם באויר ובאין הליכה רצים ושבים והודיע הכתוב כי גם חזרתם לא היה צורך לכותבה אלא מפני הצורך להודיע ולאמר ליעקב תשובת שליחותם וז"ש וישבו המלאכים וכו' כלו' גם כי אני כותב, וישבו עם היותם מלאכים אינ' אלא לאמר באנו אל אחיך להודיע ליעקב ולאמר לו באנו אל אחיך וכו', וביאור דבריהם כך הוא כי אמרו לו הנה להיותנו מלאכים קדושים לא היינו רוצים ליכנס ולבא בבית עשו הרשע אלא מפני היותו אחיך ולזה לא אמר הלכנו אל אחיך או באנו מאת אחיך רק מה שבאנו ונכנסנו בביתו היה לסיבת היותו אחיך ולא נמנעי' לסיבת עצמו שהוא עשו וז"ש אל אחיך אל עשו גם יתיישב מה שחזר להפסיק בין אחיך לעשו במלת אל יתירה כי הם ב' סיבות הפכיו' כנז', גם רמז בכלל דבריהם כי אתה חושבו שלהיות אחיך מתנהג עמך כאחיה כי לכן שלחתנו אליו ובאנו לביתו באומרך כי אחיך אמנם אנחנו מלאכים ויודעים את לבו כי אינו אחיך רק עשו הרשע ועדיין המשטמה קיימת, וגם ראייה אחרת כי הנה הולך לקראתך ולא בא רק הולך יורה על כיבו' לבבך כי ביאתו זו הליכ' היא וז"ש וגם יראה וגה ראייה אחרת יש על היות הולך ולא בא כי הרי וארבע מאות איש וזה יורה היותו בא למלחמה כי אם הוא לשלום למה יביאם עמו כ"כ רבוי עם ובפרע כי רבה עליך ההוצאה במזונותיהם, כשמוע דבריהם האמין להם להיותם מלאכים יודעים לבו וגם עם הראייה שאמרו מענין וארבע מאות איש עמו אז:

וירא יעקב מאד יראה כפולה לב' הסיבות הנז' או יראה כי גם כשהובטח והנה אנכי עמך וכו' עכ"ז:

וירא יעקב מאד מורא גדול ממש על בניו ובנותיו וממונו כי לא נכנסו בכלל ההבעחה הנז' כי כל זה נאמר בלשון יחיד עמך והשבותיך ושמרתיך ואהיה עמך אך לסבת עצמו נכון לבו בעוח בה' אמנם וייצר לו כאדם שמצר על מיתת בניו ונשיו, וכיון שכל יראתו לא היתה אלא על בניו כנז' לכן ויחץ וכו' כי ה'מחצית העיקרי שיהיו נשיו ובניו ובנותיו הניחם סמוך לו במחנה הראשון ושאר הטם העבדיו ושפחותיו הניחן רחוק ממנו במחנה השני עם הצאן והבקר וכו' ולא הניחם כל העם במחנה א' וכל המקנה של בעלי חיים במחנה שני ז"ש ויחץ את העם וכו' כי את העם עצמו חצה אותם לשנים ועם המחצית הא' שתף את הצאן וכו' ונמצא שנעשו שתי מחנות כנז':

ויאמר וכו' יראה אל תדין אותי שאיני בוטח בך כי האמת הוא שאיני מתיירא כלל שעשו יבא למלחמה על שום מחנה מהם האמנם גם אם נאמר שיש קצת ספק אולי יבא למלחמה כפי תשובת המלאכים כנז' אינו אלא במחנה הא' של העבדים והצאן והבקר כנז' וגם בזה אינו אלא ספק וז"ש אם יבא עשו אל המחנה הא' בלשון אם, ואמנם אם יהיה כן יודע אני כי והכהו כי עינו צרה על השלל ועל העושר המופלג אשר בו כמ"ש ז"ל אך המחנה האחר של נפשות ביתי פשוט אצלי שיהא לפליטה הנה מ"ש הנשאר אין פירושו הנשאר מן ההכאה הנז' דא"כ היינו מ"ש פליטה אבל הנשאר ר"ל הנשאר באחרונה קרוב אצלי שהם הנשים והטף ודאי שיהיו לפליטה, וזה לב' סיבות אם דרך עבע כי נודע מ"ש ז"ל שכ"ד אלפים עבדי צאן היו לו ומה יהיו הבקר והגמליה ושאר הב"ח גם כמה רועים היה צריך לכל העדרים ההם וכמה כלבים מלומדי מלחמה שומרי המקנה זולת העבדים והשפחות והמשרתים כי אפי' בזה יש ספק אם יכלו להם ת' איש הבאים עמו ואף אם יוכלו לא יהרגום אלא והכהו הכאה בעלמא וז"ש והכהו גדולה מזו כי אף אם ישבם בשביה תשבע עינו בכל העושר המופלג ההוא ולא יבא אל המחנה האחר, עוד אחרת ענין הבטחתו ית' כי מובטח אני כי כיון שאמר והנה אנכי עמך אינו כבוד לו ית' שבהיותו עמי יניח את עשו שיהרוג בני ונשי ח"ו א"כ ודאי כי והיה המחנה הנשאר לפליעה:

ויאמר וכו' אחר שהתקין עצמו דרך טבע כנז' כדי שלא יצטרך נס גדול להצילו ולהעריח את קונו אז תקן את עצמו לתפילה ויאמר וכו' ואגב ארחיה הודיענו סדר התפילה ונוסחה כי מכאן למדו עזרא ובית דינו לסדר התפילה כנז' קצת בספר הזוהר וזה ענינו בקיצור:

אלדי אברהם אבות, אלדי יצחק גבורות, ה' האומר אלי זו קדושת ה' כמ"ש והקדישו את קדוש יעקב, הצילני נא אמצעיות שהם שאילת צריכין, ואתה אמרת הטיב וכו' ג' אחרונות כעבד המודה שכבר קבל פרס מיד המלך וכאלו נתקיימה מה שהבטיחו היטב איטיב ובזה יתורץ כי ואתה אמרת היא ג"כ הבטחה כמו הראשונות והיה די לאומרה בתחילה ואח"כ פסוק הצילני נא וכו', וכפי פשט הכתוב עצמו יראה אלדי אבי אברהם וכו' כלו' הנה הבעחות אלו משולשות הן אם לאברהם אם ליצחק אם לי עצמי

כמ"ש ה' האומר אלי וכו' והנה החוט המשולש לא תנתק וצריך שתקיימנה כי אפי' לא הבטחת רק אותי לבד ראוי שתקיימנה מכ"ש זאת שהוא משולשת:

או יראה כפי' דרך הסוד במה שנודע בסוד אל אלדים ה' שהם ג' מדות חג"ת שבהם נתאחזו אברהם יצחק ויעקב והנה שם ההויה נבחרת מן הג' גם יעקב נק' בחיר שבאבות וז"ש אלדי אבי אברהם שיצחק אלדים אמנם שם ההויה לא נתנה אלא לי וזה ה' עצמו הוא האומר אלי כלו' ולא לאבותי לסיבה הנז' וכמ"ש כי חלק ה' עמו וכו' וא"כ יותר ממה שעשה נסים לאבותי ראוי שיעשה עמי ויצילני עתה, ואל תאמר כי בלכתי לחרן במראה הסולם הבטחתי והשיבותיך אל האדמה הזאת והנה כבר השיבותני אליה ומכאן ואילך אינו בכלל הבטחה הנז' כי הרי בצאתי מבית לבן חזרת להבטיחני בלשון אחר והיא שוב לארצך שהיא כללות ארץ כנען וגם למולדתך שהיא באר שבע אל בית אבי כי כך אמרת שוב אל ארץ אבותיך היא באר שבע אשר גר שם אברהם ויצחק ולא הספיק זה כי גם אמרת ואהיה עמך גם מאז והלאה וז"ש כאן ואעיבה עמך והנני עדיין בעבר הירדן ולא באתי אל בית אבי וארץ מולדתי א"כ הצילני נא, וא"ת א"כ מעתה יש לתמוה ממך למה אתה מתיירא ומרבה בתפילה ואינך סומך על זאת ההבעחה לז"א קטונתי וכו' יראה כי גם שהאדם מכיר בעצמו שהוא צדיק ראוי להשפיל את עצמו לפני הקב"ה ולהראות כי לא בצדקתו נעשו לו נסים ועובות אלא הכל בחסד עליון ולפנים מן השורה וז"ש קעונתי וכו' ולחזק הענין הקדים החסדים שהם שלא בזכות האדם אל האמת שהם העובות הבאות כפי זכותו כי אלו נק' אמת ודין גם לכן קרא את החסדים בלשון רבים והאמת בלשון יחיד כי רוב העובות הבאות לאדם הם דרך חסד וא' מהן הוא בזכותו דרך אמת, וע"ד הסוד רלה העובות הבאות לו בזכות אבותי כי הנה אברהם הוא איש החסד ויצחק אפי' אם הוא גבורה נכלל בעת אשר נעקד בחסד כנז' בס' הזוהר בפסוק ויאמר אבי ויאמר הנני בני בסוד שמאלא דאיתכליל בימינא וכנגדם אמר חסדים מיעוט רבים שנים אבל העוב הנעשה לו מצד זכות עצמו קראו אמת בסוד תתן אמת ליעקב והנה יעקב דן ק"ו לפניו ית' כי הנה אם ביציאתו מא"י לחו"ל שהוא חטא ראשון וגם שנתבטלתי מכיבוד אב ואם שהוא חטא שני ועכ"ז עשית לי נס גדול כי במקלי עברתי את הירדן הזה ירמוז למ"ש ז"ל כי הנה במקלו את הירדן ונבקע ולכן במקלי הוא בגימ' יבקע ויעקב כי בזכות יעקב נבקע הירדן אז ולא עוד חנח כי גם נתת לי עושר מופלג כי הנה עתה נתוסף לי עוד כי גם הייתי לשתי מחנות עם שעדיין אני בחו"ל ובלי כיבוד אב ואם א"כ ק"ו בן בנו של ק"ו עתה שאני נכנס בעבר הירדן וגם שאני חוזר אל בית אבי לקיים כיבוד אב ואם שראוי שתצילני, וז"ש הצילני נא כלו' גם עתה שאני נכנס כנז' ולא עוד אלא שאז בקעת לי הירדן וגה הייתי לב' מחנות ועתה איני שואל ממך רק הצלת הנפש בלבד ולא עוד אלא שאינה הצלה רחוקה מן השכל לשלא אהיה בכוחי (אי) להצילני כי הרי אחי הוא ובנקל תוכל להפך את לבו שיאהבני אבל עכ"ז צריך אני להתפלל על זה כי אעפ"י שהוא אחי הנה הוא עשו רשע וז"ש מיד אחי מיד עשו הקדים האחוה ואח"כ את שמו וגם הפסוק שנית במלת מיד להיותם שני טענות הפכיות:

או יראה להפך כי נתן טעם אל יראתו והעוצם תפלתו עם שכבר הובטח וזה כי הנה גבורת יעקב נודעת ובניו בענין שכם כמ"ש בס' ילקוט על פסוק ויהי חתת אלדים וכו'

ואילו לא היה אחי לא הייתי מתירא כלל ממנו כי כלבי צאני יהרגוהו כמ"ש ז"ל האמנם להיותו אחי לכן אני מתיירא כי אקניט ואצער את אבי ואמי אם אהרגוהו, והב' כי הוא אחי לגמרי ואף לא כישמעאל ויצחק אבל עשו הוא אחי בכל הבחי' מאב ואם ותאומים מבטן אחת ואולי תעמוד לו זכות אברהם ושרה יצחק ורבקה ואף כי אני יש לי הזכיות הנז' ג"כ ונוסף כי צדקתי הנה יש לו מצוה עצומה של כיבוד אב ואם עשרים ושתיים שנה וזכות ישיבת א"י כי שתיהן מאריכות ימי האדם ולא אוכל אליו ולכן אני צריך תפילה ויראה, אמנם כבר אמרתי כי מצד עצמו איני מתיירא מפני בטחוני כמ"ש והנה אנכי עמך וכו' אך היראה היא כי בכח כל הזכיו' הנז' פן יבא והכני אה על בנים שאין בהם כ"כ זכות אבות וכיבוד או"א וישיבת א"י, וא"ת והרי כיון שאתה בטוח על עצמך אין זו כ"כ צרה גדולה אינו כך כי אם יהרוג אם על בנים הרי הוא בעיני 'כאילו והכני לי בעצמי כי אשתו כגופו וברא כרעא דאבוהי א"כ ראוי שתצילם גם. הם כי לי נוגער רעתם וצריך אתה לקיים והנה אנכי עמך ובזה יתורץ מה שלא אמר והכה אם על בנים או והכני ואת האם על הבנים:

או יראה כי הרי עשו עצמו אמר יקרבו ימי אבל אבי ואח"כ ואהרגה וכו' והנה אביך קיים עדיין לז"א כי ירא אנכי וכו' כלו' כי עתה נתוסף לו שנאה אחרת ולכן ירא אנכי אותו פן יבא עתה והכני אפי' שאבי חי עדיין והנה השנאה המחודשת רמז אותה באו' אם על בנים ולא אמר אמהות על בנים, והענין כי הנה היו ללבן שתי בנות וכל העולם אמרו כי הגדולה לגדול והקטנה לקטן ומכיון שבתחילה נתן לו את לאה למה חזר לקחת את רחל ובפרט שהיה אמר ויעקבני זה פעמים את בכורתי לקח ואת חפץ בה עשו כי היתה יפת תואר וכו' והנה תחילה ברכתי ועתה השלישי' יאמר וגם את אשתי לקח וחוט המשולש של השנאה לא תנתק ובודאי כי עתה יבא והכני אם אחת שהיא לאה שלקחבראשונה וגם כי היא כעורה ויכנה היא עם כל הבנים אבל את האם האחרת רחל לא יכנה כי יקחנה לעצמו אם על היותה יפ"ת ואם כי אני לקחתיה באחרונה וכמ"ש ז"ל על ואחר ניגש יוסף ורחל וכו' והנה לקיחת רחל קשה בעיני מכל הצרות והנה בלהה וזלפה לא קראן אלא בשם שפחות כמ"ש ותגשן השפחות וכו', וא"ת כי לא הבטחתי להטיב רק אותי לבדי כמ"ש ואטיבה עמך אינו כן אלא ואתה אמרת וכו' היטב לך איטיב גם לנשותך וגם לבני אמרת ושמתי את זרעך וכו' ואם יהרוג את אלו הרי אני זקן ומתי אני אחזור לקחת עוד ד' נשים אחרות ולהוליד י"ב שבטים לשיהיו כחול הים אשר לא יספר מרוב, עוד אחרת כי הלא אל' הי"ב שבטים הם כנגד י"ב מזלות קיום העולם ואיך יהרגם ואח"כ אוליד י"ב אחרים כיוצא בהם א"כ ודאי הוא כי מה שאמרת ושמתי את זרעך על אלו עצמן הבטחתי:

וילן שם וכו' הנה לא מצינו שהב"ה השיבו על תפילתו זאת ואפשר כי אז היה יעקב ירא ודואג מאד ונודע כי אין שכינה שורה מתוך עצבות:

וע"ד רמז וישלח יעקב וכו' אחר שפ' ויצא נרמז גלות אדום האחרון וגאולתם ממנו סיפר עתה מ"ש דניאל ובהכשלים יעזרו עזר מעט והוא בזמן רבינו הק' שהשלים עמו אנטונינוס וכן כמה תנאים רשב"י ור"א בנו וזולתם הנק' מלאכים דומין למלאכי השרת גם היו שלוחין הולכין לרומי הנק' שדה אדוה מאת כנסת יש' הנק' בשם יעקב, ואף שהיו מכבדין אותם מאד ובפרט אנטונינוס דהוי גחין גרמיה קמיה דרבינו הק' כד הוה

אסיק לפורייא עכ"ז אמר לו רבי לאו אורח ארעא לזלזולי כולי האי במלכותא כי עדיין אנו עבדך ואתה אדוננו, וז"ש כה תאמרן לאדוני לעשו כה אמר עבדך יעקב ולזה רמזו רז"ל שאמרו דכתב רבינו אגרתא לאנטונינוס מן עבדך יאודה לאנטונינוס מלכא כי הנה העבדות והגלו' הזה הנה הוא ללבן עונותינו וז"ש עם לבן גרתי ואחר עד עתה בזה הגלות משנח' הבית בימי רבן יוחנן בן זכאי עד זמן רבינו הק' ואנטונינוס ועתה עזרני ה' ויהי לי שור וחמור וכו' כמ"ש ז"ל אהוריריה דרבי עתיר מן שבור מלכא ואשלחה להגיד לאדוני אנטונינוס למצוא חן בעיניך כי ידעתי שאתה צדיק ותשמח בטובתו, ויגידו המלאכים הם התנאים הדומים למלאכי' באנו אל עשו זה אנטונינוס שהוא כאחיק אבל וגם יהיה כהפך מזה אל מלכים הבאים מזרעו יהיו הולכי' לקראתך להרע לנו כבחחילה ות' איש עמו הם ת' כחות הטומאה הנק' ש"ק המעכבים תפי' ישר' מלעלו' השמים בזמן גלות' אדום שעליהן נאמר אלביש שמים קדרות ושק הושם כסותה, ומאז והלאה ויירא יעקב מאד לסיבת כי ויצר לו ובאו עליו צרות תכופות ונתיירא פן יכלו בניו ח"ו בגלות אדום הקשה ולכן ויחץ את העם אשר אתו הם זרעו וחציין הלכו בגלות ישמעאל וחציין נשארו בגלות אדום הם ענין חלום נבוכדנצר רגלוהו מנהון די פרזלא הם אדום ומנהון חסף הם ישמעאל וחציין בגלו' אדו' כנודע כי הנבי' שלה' התחיל' ממשלתו בסוף זמן האמוראים וז"ש רגלוהי, ויאמר אם יבא עשו אל המחנה הא' אשר בארצו לגזור עליהם שמד והכהו ודאי כנודע ענין השמדות והגרושין שבכל ארצות אדום והיה המחנה הנשאר בארצות ישמעאל לפליטה מן השמדו' כי ישמעאל אינם רודפים אחר הדת רק אחר הגזל והשוחד כנודע בזמנינו זה ולכן לימד יעקב לזרעו שירבו מוהר ומתן ושוחדות לכל אלו האומות וע"י כן ינוחו מעט מן השמדות, וז"ש ויקח מן הבא בידו ר"ל כי אף ע"פ שישראל באותו זמן יהיו עניים עכ"ז מן המעט שהוא הבא בידו יתנם מנחה לעשו ע"ד איש כמתנת ידו שנא' על העני וע"י כן יתנהג עמהם באחיה וז"ש לעשו אחיו וכמו שדרשו רז"ל על גער חייית קנה וכו' שנא' על רומי הרשעה שאינו מתרצה אלא ברצי כסף ומנחה וע"י המתנות וילן שם במנוחה בלילה ההוא הוא הגלות הנק' לילה וז"ש וילן שם בלילה ההוא:

או יראה וישלח וכו' כי בהגיע זמן הגאולה כתיב הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא וכו' וכתוב הנני שולח מלאכי ופנה דרך לפני וכו' הוא מיכאל שר ישראל והוא אותיות מלאכי כנודע ועל שני אלו אמר וישלח יעקב מלאכים יש' סבא מלאכים הנז' אל רומי הרשעה הנק' שדה אדום, גם ירמוז אל שני המשיח שנא' עליהם ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והנה כה אמר יעקב שעד עתה היה עבדך בגלותך כי ע"י סבל הגלות נתלבנו עונותיהם וז"ש עם לבן גרתי כגר אצלו לשיתלבנו עונותי ואחר ובזה נתכפרו עונותי וכבר אני ראוי ליגאל והגיע זמן שני המשוחים ויהי לי שור בתחילה זה משיח בן יוסף בכור שורו הדר לו ואח"כ משיח בן דוד עני ורוכב על החמור ובאים לרעות את יש' הנק' צאן וז"ש וצאן, וזה לפי שכבר היינו כעבד וכשפח' כמ"ש הנה כעיני עבדים אל יד וכו' כעיני שפחה וכו' עד שיחננו וכבר חננו בשליחת ב' המשיחים ואשלחה אותם לך שעד עתה היינו עבדים לך ואתה אדוננו ושעתה אנו רוצים למצוא חן בעיניך ותניחנו לצאת מן הגלות כדרך שקראנו לשלום לפרעה כמ"ש שלח את עמי וכו', וישבו המלאכים והגידו כי כמו שפרעה נתחזק ויכבד לבו כמו כן עשו באנו אליו

בחושבנו שיתנהג באחווה כאחיו והנה מתנהג עדיין כעשו הרשע וז"ש אל אחיו אל עשו ולא די זה אלא כי אדרבה נוסף עתה כי גם הוא הולך לקראתך כמ"ש למה רגשו גוים וכו' הם גוים התחתונים אשר בארץ וגם השרים שהם המלכים שעליהם בשמים הנק' לאומים כי אין לאום אלא מלכות גם הם יהגו ריק וכו' וכנגד אלו העליונים אמר וארבע מאות כתות הקליפה כמנין שק כנז' בדרך הראשון באיש עמו להלחם על ירושלים בימי גוג ומגוג, אז ויירא יעקב ויצר לו כמ"ש והיתה עת צרה אשר לא היתה כמוה וכו' ואז וצרפתיים כצרוף הכסף ויחץ אותם לשתי מחנות כסף צרוף לבד וסיגים לבד ויאמר אם יבא עשו אל המחנה הא' של הסיגים והכהו והיה מחנה הנשאר של הכסף צרוף לפליטה וכמ"ש בחרב ימותו כל חטאי עמי והשארתי בך עם עני ודל וכו' וכמ"ש ויצא חצי העם בגולה ויתר העם לא יכרת מן העיר אז נקדמה פניו בתפלה להצילנו מן הצרה העצומה ההיא, ולכן ויאמר יעקב אלדי' אבי אברהם בבית ראשון כמ"ש בהר ה' יראה ואלדי' אבי יצחק בבית שני שתראו ציון שדה תחרש כנודע אכן עתה ה' האומר עתה אלי בבית השלישי שהוא בזכות יעקב שקראו בית אין זה כי אם בית אלדי"ם וז"ש אלי כלו בזכותי אומר שוב לארצך בקבוץ גליות ולמולדתך בבנין המקדש השלישי שעליו נאמר עד שהביאותיו אל בית אמי וכו' ואטיבה עמך בבנין ההר הטוב הזה והלבנון שנא' על בית המקדש, והנה בהיותי בגלות קטונתי מכל החסדים העצומים שעשית עמנו להחיותנו ולפרנסנו וגדולה מכולן היא קיום טלה בין זאבים כ"כ זמן כי זה שקול מכולן כי יכולנו להם לקיים תורת אמת וז"ש ומכל האמת ולא עוד אלא כי במקלי שבט הנוגש בי מן אדום עברתי את הירדן בצאתי מירושלים בגלות אדום לא די שלא כלאנו בגלות כי אדרבה ועתה בצאתנו מן הגלות הייתי לב' מחנות רבים ועצומים המחנה שבאדום והמחנה שבישמעאל כנ"ל בדרך הראשון וא"כ מאחר שטרחת עמנו להוציאנו מכל הגליות וגם לקבצנו בירושלים הנה עתה שבא גוג ומגוג להלחם בנו ובמשיחינו כמ"ש יתיצבו מלכי ארץ וכו' נא עתה הצילני נא מיד עשו הוא ארמילוס הרשע מאדום שיהרוג את משיח בן יוסף כי אף ע"פ שכבר הבטחתי לרחל אמנו מנעי קולך מבכי וכו' ושבנו בנינו לגבולם וכבר נתקיים כי נתקבצו גלותינו ירא אנכי אותך את הרמילוס הבא עתה פן יגרום החטא והכני אם על בנינו ולא תועיל תפלת האם ודמעוניה על בניה:

וישב ביום ההוא עשו לדרכו שעירה יש מרז"ל דרשו כי נקוד על וישקוהו כי לא נשקו בחיבה ואף רשב"י שאמר כי באותה שעה שנשקו בכל לבו אמנם תכף הרשע חזר ושב לדרכו הרשעה הראשונה בו ביום עצמו וחזר לשנוא את יעקב כבתחילה וז"א וישב ולא אמר נסע כמו ביעקב לזה לא אמר לארצו גה ז"ש ביום ההוא, וכראות יעקב כן נתיירא ליכנס תכף לבית אביו לחברון הקרובה לשעיר אמנם נתעכב בסיבה זו בעבר הירדן בעיר סוכות הנק' במעשה גדעון בן יואש וז"ש ויעקב נסע סכותה ולא אמר הלך או בא לרמוז כי היתה נסיעה בלבד ועדיין לא נח שה ולא היה בלבו להתעכב שם ולמנוע עצמו משתי זכיות. הא' ישיבת א"י ובפרט אחר שעברו כ"ב שנים שיצא משם והב' ישיבתו עם יצחק אביו לקיים מצות כבוד את אביו, עוד טעם ב' מפני כי המקום מקום מקנה והיו לו מקנה כבד מאד כענין בני גד ובני ראובן לכן ג"כ נתעכב שם בעבר הירדן כענין בני ג"בור וכמו שמצינו כי לא יכלה ארץ מגוריהם לשאת אותם מפני מקניהם ונתיירא

מלהיות לו קטטה עם עשו ולכן נתיישב שם לפי שעה דרך נסיעה כנז', ולהורות כן ויבן לו בית א' לא בתים רבות ואף הבית הפרטות היא לא היתה רוחה רק קטנה המסתפקות לו די ספוקו וז"ש ויבן לו בית א' הראויה לו בצמצום אבל למקנהו עשה סוכות רבות כי מקנה רב לו והוא הכרחי, עוד ראה אחרת כי ע"כ קרא שם המקום סכות רמוז לשתי סבות הנז' והוא כי איך יתכן שקרא שם המקום סכות על שם המקנה והבעלי חיים ולא בית על שמו אבל עם הנז' יתורץ והוא כי רצה להורות כי לא מלבו נתיישב שם רק בהכרח מפני המקנ' כי ט"כ קראו סוכות ולא בית וזה כפי טעם השני וגם להורות אל טעם הראשון יאמר כי להורות שלא נתיישב שם זולתי מפני אימת עשו לכן לא קרא שם המקום על שם ויבן לו בית שהוא העקרי רק סוכות כסוכה עשה יוצר שאינה דירת קבע כענין הבית רק דירת עראי כענין הסוכה:

או יראה באופן הג' כי האמת הוא שהיה ראוי לקרוא שם המקום על שם דירת בני אדם לא ע"ש המקנה האומנם מכיון אשר ויבן לו בית פרטית יחידית אינה ראויה לקרוא בעבורה שם אל המקום ההוא אבל ענין המקנה שהיה רב מאד אשר לכן הוצרך לעשות סוכות רבות מאד יוכל לקרוא שם המקום על שמם כי רבים הם ויש להם שם לכל הרואים שם מקום גדול של סוכות רבים מאד:

האמנם אח"כ כשנסע ונכנס ממש בתוך ארץ כנען והעיר הראשונה אשר חנה שם בכניסתו לארץ היתה שכם הסמוכה אל הירדן כנודע אז נק' ביאה גמורה ולא נסיעה וז"ש ויבא יעקב שלם, ועוד כי היושב בחו"ל הוה חסר כמ"ש אשר גרשוני היום מהסתפח וכו' אבל אז נק' שלם בתכלית השלימות כי מתחילה עם שהיה צדיק גמור עדיין חסר היה ממצות ישיבת א"י ולכן עם שנתרפ' בצלעתו ועם שהיה שלם עם עשו לא כתיב כן רק עתה (את זה מצאתי מן הצד אחר מלת עתה) נמצא שב' דברים אלו הא' קריאתה ביאה ולא נסיעה והב' שקראו שלם היה לפי שהיתה עיר שכם אשר בארץ כנען ממש ולא בנסעו לסוכות שאינה רק טבר הירדן. גם אפשר כי מתה נודע לו ברוה"ק כי עשו היה שלה עמו ולכן ויבא יעקב שלם:

נמצא וכו' ולא תאמר שבתחלה רצה להתיישב בסוכות אלא שנתחרט כי הנה מתחילת בואו מפדן ארם היה על דעת ליכנס אל תוך ארץ כנען כמ"ש שוב אל ארץ אבותיך וכו' וז"ש כאן בבואו מפדן ארם כלו' בכוונה לא במעשה כי הרי אחר בואו מפדן נתיישב י"ח חדש בסכות כמ"ש ז"ל ובהכניסו לארץ כנען אז אמר זה מקום מנוחתי מש"ך בתחלה וז"ש ויחן את פני העיר הזו מש"כ בפני עיר סוכות, ואף כי נתקנה הסיבה הא' שנכנס לא"י עדיין לא נתקנה הסיבה הב' לבא אל יצחק אביו לקיים מצות כיבוד אב ואם ולכן אף גם שם לא נכנס אל תוך העיר בקבע אלא ויחן את פני העיר כאורח נטה דרך עראי, ואף אם ויקן בק' קשיטה לא יורה זה היות קבע כי הרי מה שקנה לא היה בית בנויה ובתוך העיר כי שויה גדול רק חלקת שדה ואף לא שדה גמורה כולה וגם שם לא בנה בית כמו בסוכות רק נטה שם אהלו בלבד דרך נסיעה ועכ"ז נתן מחירה מאה קשיטה הם מאה צאן דמים יקרים וא"כ מה דעתו של יעקב לזה נחן טעם שהוא כדי ויצב שם מזבח ע"ד דע"ה מגוררן ארונה היבוסי לא כי קנו אקנה בכסף וכו' וגם לזה כתיב ויצב ולא ויבן כי עתה הציב המזבח בקומה זקופה מש"כ אם לא קנה המקום כי לא יניחוהו אנשי שכם להקריב כי אם לאלהי נכר כמנהגם. וא"ת כיון

שלא היתה דעתו לקבוע דירתו שם למה פיזר כ"כ מעות לבנות שם מזבח וימתין עד יגיע לבית יצחק אביו לזה ביאר הכתוב כי טעמו היתה משמחתו שנכנס לא"י וזה יובן מן השם אשר קרא אל המזבח כי קראו אל אלד"י יש' יראה כי הדר בחו"ל דומה כמי שאין לו אלוה ועתה שנכנסו לא"י הנה האל ית' נקרא עתה ביחוד אלד"י יש' ר"ל אלד"י יעקב אשר נשתנה שמו עתה בכניסתו ישראל מש"כ בתחילה כי לא נתייחס שם האל ית' עליו להקרא אלד"י ישראל, וכבר נתן טעם ויחן את פני העיר דרך ארעי ולא קבע כנז' ולא עוד במ"ש ויצב שם מזבח נתן טעם שני כי אם יכנס אל תוך העיר לא יניחוהו להציב שם מזבח:

עוד אפשר לומר כוונה ג' שלישית אל הכתוב באו' ויחן את פני העיר כי רצה הכתוב להציע הצעה אל העתיד ותצא דינה וכו' להודיע כי לעולם לא יסמוך אדם על הנס כי הרי יעקב הצדיק אירע לו קלקול דינה מפני שלא נכנס אל תוך העיר כי ע"י כך יצתה בתו לראות בבנות הארץ אשר בתוך העיר ופגע בה מנוול זה וירא אותם שכם וכו':

ותצא וכו' כתב כל הסמנין האלה דינה בת לאה אשר ילדה ליעקב להודיע כמה סבות הא' כי בתחילה היתה זכר וע"י תפילת לאה חזרה בה בעת הלידה כמ"ש רז"ל על ואחר ילדה בת וע"כ היתה יצאני' כטבע הזכר וז"ש דינה כמ"ש ז"ל שנק' כי כך ע"ש שדנה לאה דין בעצמה גם מ"ש בת לאה כי לאה גרמה לה להיות בת בעת הלידה וז"ש אשר ילדה ליעקב כי בעת העיבור היתה זכר, הב' להודיע דקדוק הב"ה עם הצדיקי' כחוט השערה כי להיות לאה שנואה ליעקב אירע קלקול זה וז"ש בת לאה ולא בת רחל האהובה כי היא היתה אשת יעקב בפרטות כמ"ש בני רחל אשת יעקב אבל זאת לא נאמר בה בת לאה אשת יעקב אלא אשר ילדה ליעקב והאמת כי גם בכל בניה היה מהראוי ליארע קלקול אלא שהיו שבטים שבטי יה אבל זאת שהית' בת ואינה מכלל השבטים אירע בה קלקול, הג' אליבא דמאן דאמר כי השבטים נולדו תאומות ממהן ונשאום וז"ש ביעקב בניו ובנותיו יאמנם הי"ב בנות אחרות שנולדו ליעקב נישאו לשבטים וזכו שלא יארע בהם קלקול אבל דינה אשר לא היה בן זוגה מן השבטים היה בהכרח להנשא לא' מגויי הארץ וע"כ לא זכתה להנצל מן הקלקול הזה וז"ש דינה בת לאה ר"ל שנולדה בפני עצמ' יחידי' בת בלתי בן זכר תאום עמה ולא היה לה זכות עצמה כאחותיה רק שהיתה בת לאה ויעקב אכן לא היה לה בן זוג מן השבטים, הד' נתן טעם לפגם העצום הזה והוא במה שנודע הן ליצחק ורבקה ויעקב מצד הקדושה בנבואה הן מצד לבן נביא אומות העולם כי לאה בת זוג עשו ורחל בת זוג יעקב ובהכרח כי כיון שעשו רשע מגלה עריות כמ"ש ויבא עשו מן השדה שבא על נערה מאורסה בשדה כי גם בלאה יהיה ניצוץ פגום כמו שנתבאר אצלנו בענין ניצוץ ישמעאל ועשו המעורבים בנשמו' אברהם ויצחק מפני ע"ז וגז"ד שבאדם הראשון ולכן יצתה ממנה דינה שנבעלה בשדה לכנעני והבן זה וז"ש דינה בת לאה שהיתה ראויה לעשו ובשכר בכייתה ילדה ליעקב לא מפני שהיתה בת זוגו ממש:

וירא אותה וכו' בתחילה לא עלה בדעתו ליקח אותה לו לאשה כי לא מאומה אחת הם כי אילו חשב כן היה שולח שדכנים ושלוחים בכבוד ולא בקלון אבל לפי שעה בראותו אותה יפה בתכלית כי ביעקב אביה נאמר שופריה דיעקב מעין שופריה דאדם נתגבר עליו יצרו וכשראה אותה תכף וישכב אותה והית' שכיבה זו דרך ענוי למלא

תאותו, ואח"כ ותדבק נפשו בדינה על היותה בת יעקב אדם גדול ולא בת לאה ואז ויאהב אותה בעצמה לא מחמדת השכיבה להתלהבות היצה"ר ואז וידבר על לב הנער' דברי פתוי ולא דרך ענוי בעל כרחה כבתחילה ואז וידבר שכם וכו' קח לי את הילדה הזאת לאשה ליקוחין גמורין לאשה ולא כזונה כאשר עשה תחילה:

ויעקב שמע וכו' כפי הנראה מהדיבורים כי יעקב לא ישרו בעיניו לא דברי בניו כמ"ש ויענו וכו' במרמה גם לא במעשיהם כמ"ש עכרתם אותי וכו' וכתוב ארור אפם כי עז וכו' וא"כ צריך לדעת מה הית' כוונתו כי הרי באו' והחריש יעקב עד בואה נר' כי גם כוונתו רעה עה שכם, אמנם הענין כי כבר נתבאר כי שכה בביאה ראשונה ברתית דם הבחרות ובהיותו נשיא הארץ ובראותו נערה עפה ולא הכיר מעלת יעקב טימא את דינה ואח"כ חזר בדעתו ונתיישב כי עשה מעשה נבלה כזה והדין נותן כי האונס והמפתה נערה בתולה מהור ימהרנה לו לאשה זולת עונש חמשים כסף מצורף לזה כי חשקה נפשו בה ובקש לקחתה לו לאשה וכמ"ש קח לי את הילדה הזאת לאשה ולא לזונה, ועתה סיפר הכתוב איך יעקב לא שמע דבר שכם אל אביו קח לי וכו' רק ויעקב שמע מה שעשה בתחילה והוא כי טמא וכו' ויחר אפו וחשב רעה עליו אלא שהחריש עד בוא בניו מן השדה ואז יקח ממנו נקמת בתו כי לא דבר נקל הוא לשתוק ואח"כ טרם בוא בניו ויצא חמור וכו' לדבר אתו את דברי שכם כי רצונו לקחת בתו לאשה ממש ועדיין היה יעקב לבדו וז"ש אתו, והנה יעקב ראה כי כבר בתו הוטמאה ואין לה תקנה ויותר טוב יהיה בשיקחנה לאשה כדין התורה והנה הוא נשיא הארץ ולכבודו הס כל בשר לא יספרו עוד בגנות בתו וגם כי אפי' אם לא הוטמאה למי יכול להשיאה לו ומה גם עתה כי הוטמאה מוטב שישאנה לו כנז' ובפרט כי רואה קלון ערום ועוד כי כפי הדין אין שום עונש באנוס איש נערה בתולה כי אם שישאנה ועוד כי הנבלה היא לו ולא לבתו כי אנוסה היא ולא מפותה, וטרם יודה יעקב לחמור והנה בני יעקב באו מן השדה ושמעו דברי חמור אל יעקב וכשומעם תיכף ויתעצבו וכו' ויהיה זה ע"ד מ"ש ז"ל כי זה אחד מהפסוקים שאין להם הכרע אם (נא) באו' כשומעם דמשמע כי ביאתם היתה אחר שמיעתם בשדה או כשמעם ויתעצבו ופירושו כי תחילה באו ואח"כ שמעו מפי חמור עצתו וכשומעם נתעצבו ובזה הדרך יתורץ למה לא כתב פסוק ובני יעקב באו וכו' קודם פסוק ויצא וכו', והנה כשמוע בני יעקב דברי חמור בדברו עם יעקב אביהם סדר המאורע לא היה להם מיתון כיעקב אביהם הזקן דעת צלולה ולהיותם אנשים בחורים וז"ש ויתעצבו האנשים ובפרט להיות הענין עצמו מכוער בתכלית כמ"ש ויחר להם מאד כי נבלה וכו' לא נתרצו כיעקב וגם לא המתינו לשמוע דברי יעקב אביהם לא למיעוט כבוד ח"ו רק כי חשבו שאדרבה זהו כבודו לקחת נקמתו מידם וז"ש כי נבלה עשה בישר' ולא אמר בבני ישראל' כלו' מאחר כי דינה בת ישראל אבינו היא הנה הנבלה הזאת אלי' נוגע ואין חבוש מתיר עצמו ואנחנו מחוייבים לתת כבוד לאבינו והוא יחריש כי לא עלה בדעתם שיעקב יתפייס בדברי חמור ובפרט כי יעקב לא השיב מאומה וז"ש ויתעצבו האנשים בינם לבינם ויחר להם מאד להם בינם לבין עצמם על כי הנבלה ההיא אל יש' אביהם עצמו ולהם נוגע לקיחת הנקמה. וא"ת והרי שכם לא חטא בחיוב מיתה כנז' ואם מפני כי נבלה עשה להיותה בת יש' רם ונשא כי שרית עם אלדים וכו' והכל לפי המבייש והמתבייש אינו כן כי הרי כששכב עמה לא הכיר מעלתו על כי נק' ישראל

ע"ש מעלתו הגדולה מן המלאכים אין לו כפרה גם כי השכיבה ששכב עמה היתה בחושבו כי בת יעקב הדיוט הוא וז"ש לשכב את בת יעקב ולכך חייב מיתה ולא עוד אלא שהפעולה מצד עצמה כן לא יעשה בעולם כן הנה יעקב אורח שנתאכסן אצלו היה ונכנס בצל קורתו וכמ"ש לוט כי ע"כ באו בצל קורתו, ולא עוד אלא שקרקע כל שהו קנאו בסך ק' קשיעה כפלי כפלים משויו כמ"ש מיד בני חמור אבי שכם וכו', זולת כל זה כי היה טוב בתחילה לדרוש מאת יעקב אם יתננה לו לאשה כאשר עשה באחרונה ואז אם לא יתרצה לתת לו לא היה הענין כ"כ מכוער אם ישכב עמה באונס כי רתיחת הדם גורה כמה נזקים וז"ש וכן לא יעשה ובזה לא נדחוק עצמנו כפרש"י והרמב"ן ז"ל כי יש בהם קושיות רבות:

וידבר חמור וכו' הנה עצבון הלב יתראה בפני האדם וכבר הרגיש בזה חמור ולא עוד אלא שראה פני יעקב כאילו נתרצה ולא היתה המניעה אלא מצדה ולכן שתק גם הוא אז הפך פניו אליהם הדברים עצמן שכבר דבר אתו דבר אותם וז"ש וידבר חמור אתם, ולשלא יחזור להרתיח המם לא חזר להזכיר הטומאה הראשונה רק כמי שרוצה לקחת אשה מחדש ע"י שדוכין וז"ש לאמר ר"ל כי הדיבור הזה לא היה גמור ולא אמר רק דברים אלו לבד שכם בני חשקה וכו' לו לאשה אולי יתרצו כיעקב אביהם כיון שמראה להם פנים צהוב כי כל חשקו ותאותו לקחת אותה לו לאשה ובזה יתכסה הקלון שעבר הס כי לא להזכיר, וזולת היותם דין ולו תהיה לאשה לכסות הקלון תרויחו עוד והארץ תהיה לפניכם וכמ"ש ז"ל על וידבר על לב הנערה אביך קנה שדה קטנה והנה עתה כל הארץ לפניכם בחנם וגם תועלת אחריש שבו וסחרוה ואל תאמרו אינה רק דרך שאילה אמנם האחזו בה לקנותה בחזקה כדין תורה:

ויאמר וכו' טרם ישיבו בני יעקב ואולי יש שלא כרצונו דיבר גם הוא עם אביה לחושבו כי כבר נחפייס ואח"כ עם אחיה ואמר הנה אבי לא אמר רק דין ולו תהיה לאשה אך הקנס לא הזכיר לכבודי ואני מוסיף ואומר כי גם הכתוב בתורתכם ענין קנס חמשים כסף וכל אשר תאמרו אלי אעשה ואתן, וא"ת כי בת יעקב אינה כשאר הדיוטים הרבו עלי ממה שכתוב בתורה הלא הוא מהר ומתן כי הדין הוא שהאשה מביאה נדוניא מבית אביה לבעלה וגם כי הקנס אינו רק חמשים כסף ואני הרבו עלי מהר ומתן ואני אתן הנדוניא וגם שתהיה הרבה יותר מדאי וכן בענין הקנס הניתן לאביה אתננו וברבוי כאשר תאמרו וז"ש ומתן וכו' כי אני מתכבד בכם במה שתתנו לי את הנערה לאשה:

ויענו וכו' לא גלו כוונתם שהיתה להורגם אבל ענו במרמה ולא הזכירו ענין נתינתה לו לאשה כמו שדבר הוא אבל אמרו מה שהעלים חמור ושכם והוא ענין הטומא' ראשונה וז"ש אשר טמא את דינה כלו' אילו מתחילה ביקש. אותה ממנו לא היו נמנעים אמנם כיון שמתחילה היה בטומאה דרך ענוי באונס לא נכון הדבר לתתה לו עד אשר יתגיירו וימולו וכקטן שנולד דמי וכבריה בפני עצמה הוא ואין זה אותו אשר טמאה ותבטל החרפה הזאת:

ויאמר וכו' עכרתם אותי וכו' יראה הנה הדבר היה קצת מתוקן כנ"ל ובפרט עתה אשר כבר נימול שכם וכקטן שנולד דמי וגה כל עם הארץ כולם נמולו ונתגיירו להב"ה

וזכות זה הגדול יכריע הקלון אשר עשה לבתי ועתה לא די שהרגתם כל הגרים האלו אלא שכבודי שהיתה לי בקחתו בתי לאשה היה הדבר נעלם מן עה הארץ מאימת נשיאיהם וכ"ש משאר ארצות רחוקו' ועתה בהתפרסם ההריגה העצומה הזו מוכרח הוא שיבאיש רוחי ויסרח ביושב הארץ וגם בכנעני ובפרזי הרחוקים ונתגלית חרפתי על ידכם מלבד צרה הגדולה הנוגעת לסכנת נפשות כי כל הסביבות יתאספו והכוני ונשמדתי אני וביתי ולא ישאר אחר מותי רק חרפה וקלסה לכל הארצות כל ימי עולם:

ויאמרו וכו' יראה נהפוך הוא כי הנבלה הזאת קלון הוא אליו ולא אל אחותנו כי נערה קטנה אם יאנסה הדיוט או מלך אין החרפה אליה אלא אליו ובפרט כי אח"כ לקחנו נקמתנו והרגנום ויהיה זה לנו לשם ולתפארת עולם אבל אם אחר הקלון הנז' יתננה ברצונינו הרי נעשית זונה גמורה כי יתפייס להנשא לו אחר שעינה אותה והיתה תחילתה באונס וסופה ברצון גמור, וז"ש הכזונה וכו' כלו' האם יראה בעיניך יותר טוב שיעשה את אחותנו כאילו היא זונה ברצונה ולכן עשינו מה שעשינו וכל העם יכירו כי אחותנו צנועה היא ואם נאנסה אינה חרפה אלינו אלא אליו:

וישלח יעקב מלאכים וכו' י"ל א' מה עלה בדעתו בשליחות זה לעורר הכלב הישן וכמשז"ל כי עליו נאמר מחזיק באזני כלב וכו', ב' כי בשלמא בדברו אל המלאכים אין תימה אם יקראהו אחי אבל הכתוב עצמו מה צורך להזכיר כי עשו היה אחיו כמ"ש וישלח מלאכיה אל עשו אחיו ומה צורך אל אלו הסמנים ארצה שער וכו', ג' כי גם בדברו אל המלאכים למה קראהו אדון בפניהם כמ"ש כה תאמרון לאדוני כי אין בזה צורך כי אם כאשר המלאכים עצמן ידברו עם עשו אז יחניפוהו בפניו ויאמרו אמר עבדך יעקב, ד' מה תועלת בסיפור זה ואחר עד עתה ויהי לי שור וחמור וכו' ויותר תתחזק קושיא זו במ"ש ואשלחה להגיד וכו' ואיך ימצא חן בעיניו ע"י הגדת סיפור זה כלל, ה' באומרו וישבו המלאכים וכו' באנו אל אחיך למה לא השיבוהו מה שנוגע אל עיקר השליחות מה השיבם בבואם אליו ואם נתרצה עם אחיו אמנם אמרו בהתחלת תשובתם וגם הולך וכו' ועדיין לא השיבוהו דבר כלל ואיך יתחילו בלשון וגם, ו' כי לא הסדיר הפי' על נכון והל"ל אלדי אברהם וכו' ואיטיבה עמך הצילני נא וכו' ולמה הפסיק בנתיים קטונתי וכו' כי אין זה לא מענין ראשון שהוא שבח ולא מענין אחרון שהיא השאילה, ז' או' ויצו גם וכו' כל הני גה גם מה ענינם, ח' כי מאחר שאמר ואמרתם גה הנה עבדך וכו' מה צורך להקדים כדבר הזה תדברון וכו', ט' מה קאמר במוצאכם אותו וכי תיסק אדעתין שאם לא ימצאוהו ידברו עמו, יוד צריך לדעת מה פירוש כי אמר אכפרה פניו ולמי אמר זה והול"ל ואומר אכפרה פניו. (אמר המעתיק אליהו חיון הי"ו את זה מצאתי מן הצד נר' כי הכתוב עצמו בא להציל את יעקב על שליחות הזה כי הטעם הוא כי הרי טשו לפניו היה בארצה שער שדה אדום הקרובה לחברון מקום דירת יעקב ולכן הוכרח ליעקב להשלים עמו טרם יתקרב אליו):

והביאור הנה לכאורה היינו יכולין לתת עעם ליעקב בשליחות הזה והוא כי יעקב בטח בשי"ת שיצילו מעשו אחיו כי ראה ענין ויפגעו בו מלאכי אלדי"ם הנ"ל ואין ספק כי מה שפגעו בו עתה אינו על חנם אלא להצילו מעשו כי עתה היה מתקרב אליו והראיה שסמך על זה הוא כי קרא שם המקום מחנים עם שאינו רק מחנה א' כמ"ש מחנה אלדים זה ואיך קרא שמו מחנים אלא כי אמר הנה לולא שחשוב המחנה שלי

לפני הקב"ה לא היה שולח לי מחנה מלאכים א"כ שניהם שקולים לפניו ית' יתר לזה קראם מחנים ב' מחנות שוים, ומ"מ משום לקיים בקש שלום ורודפהו ולא עוד אלא מפני כבוד אביו יצחק שהי' עדיין חי ובפרט כי הכעיס את עשו אחיו הגדול ממנו פעמים כמ"ש ויעקבני זה פעמים וכו' לכן חשב לשלוח אליו דברי פיוסים אולי יתרצה ואם לאו הרי בטחונו של הקב"ה קיים וכיון שהיו עמו מלאכים בחר שיהיו אלו השלוחים מלאכים ממש כדי שזכותם תספיק להועיל ענין השליחות, והנה כפי דרך זה צריך שנפרש כל דברי השליחות הזה קצתם בדרך שפלות והכנעה משום בקש שלום ורדפהו כנז' וקצתם דרך רמז כי איננו ירא ממנו כי השי"ת עמו בכל דרכיו ולא עזבו וזה יורה או' עה לבן הארמי המפורסם ברשעו ובכשפיו כמ"ש יש לאל ידי לעשות עמכם רע ועמו גרתי ולא יכול לי עם שנתאחרתי עמו זמן רב עד וכו' ויהי לי שור וכו' בהצלחתו ית', וכנגד זה דבר רכות ובהכנעה כמ"ש כה אמר עבדך וכו' לאדוני וכו' גם עשה עצמו כאילו אינו יודע כי הוא בכעס עמו וז"ש ואשלחה להגיד למצוא חן בעיניך כלומר יודע אני בך כי תשמח בשומעך הצלחתי זאת כי הכי אחי אתה:

ואמנם השי"ת לא ישר בעיניו שליחות זה כי מהראוי היה ישים כל בטחונו בו לכן לא נזכרה ההליכה במלאכים כי לא ישרה בעיניהם ולא הזכיר רק חזרתם וישובו המלאכים וכו'. וציערוהו באו' וגם הולך לקראתך להלחם עמך כלו' אתה חשבת להשלים עמו וטוב היה לך לשתוק כי זולת שלא הועלת גם נתוסף בזה כי הולך לקראתך להלחם וזהו מלת וגם ואמרו זה כדי שישים כל בטחונו בשי"ת, אז הכיר שחטא ויירא יעקב מאד מן החטא ויצר לו מצער אולי יענש על זה ולהיותו חמור בעיניו ענין החטא יותר מצער העונש שיקבל לכן אמר בו מאד כי החטא פגם בנפש והצער בגופו וח"ו אלדי"ם עזבו ודאג בלבו כי כיון שחטא אין לו לסמוך על הנס לגמרי כי נתמעטו זכויותיו ולכן התקין עצמו בכל האופנים והה לדורון כי מאחר שכבר נעשה השליחות אעפ"י שלא היה ראוי לעשות אין לחזור עתה בקום עשה לחרחר ריב אבל כיון שהולך לקראתו ראוי להכין לו דורון וגם למלחמה ולכן ויחץ את העם וכו' וגם לתפילה ויאמר יעקב אלדי אבי וכו', יראה יודע אני כי בתחלה שלחת לי מחנה מלאכים כי חשוב אני בעיניך בזכות אברהם ויצחק אלא שעתה ע"י שליחות זה קצפת אלי ולכן נתפרדו המלאכים, מעלי וצריך שאשען עתה על זכות אבותי וז"ש אלדי אבי וכו' ועם היות כי הנה ה' הוא האומר אלי' שוב וכו' ולא הייתי צריך לזכות אבותי הטעם הוא לפי שאחר שה' אמר אלי כך קטונתי וכו' על ידי' השליחות הנז', והראיה לזה כי בתחילה אני לבדי במקלי עברתי את הירדן ונצלתי מיד עשו עם שהיה סמוך אל וישטום עשו וכו' ועתה ר"ל שכבר נחה כעסו מכמה שנים הנה הולך לקראתי עד שהוצרכתי להיותי לשתי מחנות כמ"ש ויחץ את העם וכו' לשתי מחנות וצריך אני להלחם עמו ולכן נא עתה אשר חטאתי צריך אני להתפלל הצילני וכו' וז"ש הצילני נא עתה לפי שעתה חטאתי ירא אנכי אותו וכו' מש"כ קודם השליחות שהיה לבי נכון בטוח בך:

או אפשר לפרש ע"ד הנז' בספר הזוהר בפ' זו ובפ' ויצא ובפ' תולדות כי ראה יעקב ברוח הקודש גלות שר עשו הוא אדום באחרית הימים וראהו עולה בסולם ואינו יורד ונתיירא מאד בל יכלו זרעו בידו ולא רצה ליהנות בחייו בברכות יצחק אביו הנאמרו' ברוח הק' ושמרם לעתיד לזרעו כנז', עוד אחרת כי גם עשו היה מחשיב מאד ברכת

אביו כמ"ש כשמוע עשו את דברי אביו ויצעק וכו' והיה מתקנא מאד ביעקב על שלקחם וכמ"ש וישטום עשו וכו' ובפרט אם יראה שהתחילו כבר הברכות להתקיים, ולב' סיבות אלו גמר בדעתו שלא לקבל עתה בחייו שום זכות ושכר מהברכו' הנז' ולהכנע לפני עשו בתכלית אם לשלא יקבל עתה שכר הברכות ואם לשלא יתקנא עשו בו ויהרגו כי כבר שכר הברכות שמרם לבניו ולא יוכלו טתה להגן עליו ולכן הוצרך להתפייס עמו בדרך טבע ע"י זה השליחות ולא יצטרך לנכות שכר ברכותיו וז"א וישלח יעקב וכו' וז"א אל עשו אחיו כי רצה להתנהג בשפלו' וגם בדרך הטבע כי אחי' הוא ולא ע"י נס. ורמז הטעם באו' ארצה שעיר וכו' כלו' כי שמר הברכות לעת קץ ברומי הנק' ארצה שעיר שדה אדום ולכך הוצרך להזכיר סמנים אלו, ובזה ית' ענין סמיכות הפרשיו' כי בראותו הצלחתו גדולה לשלוח לפניו מחנה אלדים אמר אין זה כי אם זכות הברכות לכן תכף השפיל עצמו לפני עשו כדי שלא יצטרך לעבדו שכר הברכות ולא עוד אלא שלהראות זה שלח מאותם מלאכים ממש שליחות זה בהכנעה כדי שיראו המלאכים כי אינו רוצה הוא להשתמש בברכות הנז', זלהיות כי כונתו היא להראות אל המלאכים כי אין הכנעה זו לעשות חונף אל עשו רק להכניע בינו לבין עצמו בלב ונפש ולא יתמעטו שכר ברכותיו לכן גם בדברו עם המלאכיה היה מראה הכנעה ושפלות וז"ש כה תאמרן לאדוני לעשו כי מ"ש כה אמר עבדך יעקב הם הדברים הנאמרים אל עשו עצמו ויחשדו המלאכים כי אולי מיראתו לעשו היה מחניפו גדולה מזו כי אפי' בינו לבין עצמו היה מחשיבו להיות הדבר אמת ולא חניפות דברים וע"י כך יוצנעו הברכות לעתיד לבא לזרעו, וידוע שאסור לגנוב דעת הבריות ואפי' דעת הגוי וכמ"ש תתן אמת ליעקב וז"ש גם בעת השליחות וישלח יעקב מלאכים אל עשו אחיו כי באמת היה מחזיקו כאח וכן אמר לפני הקב"ה עצמו היודע הנסתרות מיד אחי מיד עשו, ואמנם חשב יעקב כי גם כי הוא היה משפיל עצמו בכל לבו נגד אחיו אולי ירע הדבר בעיניהם בהכירם מעלת יעקב ורשעות עשו וישנו את תפקידו ולא ידברו לעשו דברי יעקב בהכנעה לכן ציום צואה על צואה וז"ש ויצו אותם כה תאמרן ולא בלשון אחרת כי הרי בתוך לבי אני מחזיקו לאדון עלי וז"ש לאדוני לעשו, ולהיות כוונתו לשלא יתקנא בו עשו על כי נתקיימו ברכותיו כנז' לכן הקדים לומר כה אמר עבדך יעקב כי איני רוצה עתה לברכות אבי כי הרי הוא אמר הוה גביר לאחריך ואני חפץ להיות עבדך וכן הוא ברכני הנה משמני הארץ וכו' ואינו כן אלא ויהי לי שור וכו' הכל כפרש"י ז"ל וא"כ אלו היו ברכות מתקיימות היה מן הראוי לך לשטום אותי כמ"ש וישטום עשו וכו' על הברכה וכו' אבל עתה שלא נתקיימו ראוי לך שאמצא חן בעיניך ולא חשטמני ולכן ואשלחה להגיד דרך אגדה ורמזים כמו שפירשנו ע"ד פרש"י כי ע"י כן אמצא חן בעיניך כי ראית שלא עשיתי ברכותיך כי הרי לא נתקיימו בי:

וישובו וכו' הנה תשובה שלהם היא אומ' באנו אל אחיך וכו' וביאור דבריהם הוא זה כי הנה ודאי שכיון שכוונתך לטובה כי יודע

אתה שבניך יחטאו ויגלו באדום גלות ארוך מאד וכמעט כי אין ח"ו תקומה להם אלא ע"י שתשמור להם ברכות אביך והנה יודעים אנו כי באמת ובלב שלם אתה קוראו אחי לשמור הברכו' וז"א באנו אל אותו שאתה מחשיבו לאחריך ולזה הקדים או' אל אחיך טרם אמרו אל עשו והנה השי"ת גם הוא הסכים ע"י שלא תתקנא עתה. מן

הברכות ולכן הנה הוא הולך לקראתך להלחם עמך וז"ש וגם הולך כלו' כי גם הב"ה נתן בלבבו שילך לקראתך כמו שגם אתה הסכמ':

שלא תשתמש עם הברכות בענין זה:

ויירא וכו' בתחילה חשב יעקב שלא להשתמש בברכו' אכן ענין עשו יתוקן כפי הטבע ע"י השליחות הנז' וכראות עתה כי לא הועיל בשליחותו כי הנה הולך הוא וגם הב"ה הסכים בזה כנז' ויירא וכו' היה לבו פוסח אם ישמור הברכות לעתיד או לא, וראה כי אם ישתמש בהם עתה בהם וירא מאד כצרת גלות אדום ולכן ג"כ בענין לעתיד נא' ויירא ולז"א כאן מאד ואם יניחה לעתיד ויצר לו מפני שנוגע לו בהוה אבל לא נאמר בו מאד כי אין צרתו מצרת גלות אדום שהיא גדולה מצרה זו מאד מאד כי היראה היא על העתיד כי רואה את הנולד אבל בענין עצמו אמר וייצר כי הדבר הקרוב הוא צר מאד, ומה עשה הסכים להתקין עצמו לדורון ולמלחמה ולתפילה כמ"ש ז"ל והנה אם רצה להשתמש בברכות אפי' תפי' לא היה צריך ולכן בא עתה בכח תפלה ואמר אלד"י אבי וכו' יראה אעפ"י שאתה אלדי אבותי ותשמור לי ברכותיהן שברכוני איני רוצה עתה להשתמש בהם אלא באותה ההבטחה שאתה ה' האומר אלי זולת מה שברכתני ע"י אבותי עוד אמרת לי בעצמי בהיותי בבית לבן שוב לארצך וכו' ובכח ההבטחה ההיא אני בא עליך, וא"ת א"כ מה הוצרכת לתפי' זו לז"א קטנתי וכו' ועכ"ז באותה ה' והלא גם הבטחתיך לך עצמך בצאתך מבאר שבע בחלום הסולם והנה אנכי עמך וכו' לז"א קטונתי וכו' וכבר קיימת אותה לכן איני בא עתה אלא מכח הבטחת בית לבן שאמרת שוב לארצך ואטיבה עמך והנה שבתי לארצי והנה עשו בא א"כ ודאי כי על ענין זה של עשו הוא שהבטחתי ואטיבה עמך א"כ הצילני נא ר"ל עתה הגיע זמן אותה ההבטחה, וא"ת וא"כ שאטיבה עמך היא על זה למה אתה מתפלל לז"א כי מה שיירא אנכי אותו איני לי כי הרי אמרת ואטיבה עמך אבל ירא אני כי יכני אם על בנים אבל ממני איני ירא:

וירא כי לא יכול לו וכו' דרך רמז כבר הודעתך כי יעקב גלגולו של אדם בסוד שופריה דיעקב מעין שופריה דאדם ובא לתקן חטא אדם הראשון שע"י הנחש הארור אשר זוהמתו נתגלגלה בעשו אחיו כי הוא גרם לאדם שיתקלקל ולכן לקח ברכות עשו. והנה בתחילה עדיין היה בסוד בחינ' יעקב כמ"ש ז"ל תפוח עקיבו של אדם וכו' וע"כ נקרא יעקב וזהו סוד ואתה תשופנו עקב וזה נתקיים עתה כאשר ויאבק איש עמו זה סמא"ל שר עשו ויגע בכף יריכו שבו אחיזת העקב ואז הודה לו וקראו ישראל ואז ויזרח לו השמש יען כי הוא בחינ' תפוח עקיבו של אדם שהיה מכהא אורו של השמש ועתה נגע בו שמא"ל ויזרח לו השמש לרפאו' העקב הזה וע"י כן נמחל חטאו ונשלם מכל בחינת אדם עד הראש ואז הקב"ה עצמו קראו יש' אותיות לי ראש, ותחילה בהיותו יעקב וילן שם כי בא השמש ושקע שלא בעונתו כפי החטא היה קיים ועתה ויזרח לו לתמור' השקיעה הראשונה זרח עתה שלא בעונתו כי נמחל חטאו וז"ש לו כי אילו זרח בעונתו היה נק' זורח לכל העולם:

גם ירמוז אל מה שנודע כי יטקב לא ראה טיפת קרי מימיו וירא סמא"ל כי לא יכול לו ליעקב להחעיאו בעון קרי החמור היוצא מגופו ואז ויגע בכף יריכו להחטיאו בכף

יריכו לקחת שתי אחיות תאומי' כענין שני הירכין שלו ואז היה צולע על יריכו ולהיו' כי היה באונס כי הטעהו לבן לכן נתרפא גם מזה ויזרח לו השמש ויבא יעקב שלם וכו' ומזה שנק' יעקב ע"ש שעקיבו ורמהו באיסור שתי אחיו' עתה נק' יש' כי שרית וכו':
אמר המעתיק אליהו חיון הי"ו ע"כ מצאתי בכתבי הרב בפר' הזו ומכאן ואילך בפ'
וישב: